

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ПАРЛАМЕНТІ МӘЖІЛІСІНІҢ
Д Е П У Т А Т ЫД Е П У Т А Т
МАЖИЛИСА ПАРЛАМЕНТА
РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН

010000, Астана, Парламент Мәжілісі
20 __ жылғы «__» ____
№ ____

010000, Астана, Мажилис Парламента
«__» ____ 20 __ года

2023 жылғы 4 қазанда жарияланды

Қазақстан Республикасының
Премьер-Министрі
Ә.А. Смайыловқа

ДЕПУТАТТЫҚ САУАЛ

Құрметті Әлихан Асханұлы!

Қазіргі таңда еліміздегі өзекті мәселелердің бірі – қазақстандықтардың несиеге белшеден батуы болып отыр. Ұлттық банк мәліметтеріне сүйенсек, 1 жылдың ішінде тұтыну кредиттерінің көлемі **28%-ға өсті**. Елдің экономикалық белсенді халқының 80%-дан астамының белсенді несиелері бар. Салыстыру үшін АҚШ-та бұл көрсеткіш 20% құрайды.

Бір жарым миллион адамның ағымдағы несиелері бойынша мерзімі 90 немесе одан да көп күн өткен. Екінші деңгейлі банктер мен микроқаржы ұйымдарының қатаң шарттары халықты қарызға батыруда. Микроқаржы ұйымдарының қызметі мемлекет тарапынан реттелмейді, ал пайыздық мөлшерлемелер тым жоғары. Соның салдарынан азаматтарымыз өндіріп алушылардың, сот орындаушыларының жұмысына тап болып, банкроттық рәсімінен өтуге мәжбүр.

Еліміздегі банктер банк секторының басты миссиясы - қаржылық құзыретті пайдаланып, бизнесті талдау және қаржыландыру екенін ұмыта бастаған сияқты. Осылайша, қаржы секторы елдегі экономикалық өсудің драйвері ретінде әрекет етуі керек. Нобель сыйлығының лауреаты Джозеф Стиглиц атап өткендей, «банк секторы іс жүзінде халықты қажет емес тауарларды сатып алуға ынталандыру арқылы қарапайым халықтың қаржылық сауатсыздығын пайдаланады. Соның салдарынан халықтың шектен тыс қарыздық ауыртпалығынан банк пайдасының артуы байқалады».

Осы мәселелерді шешуге бағытталған Үкіметтің бастамалары тек қысқа мерзімді нәтиже береді немесе аяқсыз қалып жатыр. Мәселен, былтырғы 4%-дық жеңілдікпен автокредит беру бағдарламасы құмға сіңген судай әсер берді. Бағдарламаға өтініш бергендердің саны 125 мың адамнан асып түсті. Алайда платформа іске қосылған сәттен бастап тек 791 адам ғана 18 секундтың ішінде тіркеліп үлгіріп, бағдарлама ел арасында күлкі мен келемежге айналды.

Мемлекет басшысы алға қойған міндеттерді шешу үшін халықтың қарыз ауыртпалығы мәселесін түбегейлі шешетін **ұзақ мерзімді қаржы құралын енгізу қажет**. Respublica партиясының фракциясы **жеке тұлғаларға арналған лизингті** Қазақстан Республикасының азаматтары үшін заманауи қаржылық өнім ретінде енгізуді ұсынады. Тұтынушылық лизинг дамыған елдерде кеңінен қолданылады.

Қазақстан нарығында бұрын болмаған экономикалық қызметтің жаңа түрін құру материалдық игіліктерге қол жеткізуді жақсарту және қаржылық сауаттылықты көтеру арқылы **азаматтардың әл-ауқатын арттыруға** ықпал етеді. Сонымен қатар, бұл банктік несиеге арзан баламаға көшу есебінен **халық арасындағы қарыз деңгейін төмендетеді**.

Осыған байланысты жеке тұлғаларға лизингті енгізу үшін Салық кодексіне және «Қаржылық лизинг туралы» Қазақстан Республикасының Заңына тиісті өзгерістер енгізу қажет.

Депутаттық сауалға Қазақстан Республикасы заңнамасына сәйкес жазбаша түрде белгіленген уақытта жауап беруді сұраймын.

**Құрметпен, «RESPUBLICA»
партиясы фракциясының
депутаттары**

**О. Құспеков
Р. Берденов
А. Қожаназаров
Д. Наумова
Н. Тау
Д. Шүкіжанова**

**«AMANAT» партиясының
мүшесі**

Г. Нұрымова

Орынд. К.Алпысбаева
Тел. 746201

замечаний